

Ciutadella: ciència, museus i futur

Han aparegut diversos articles a la secció de Debat d'aquest diari en relació amb el Parc de la Ciutadella de Barcelona. Eren opinions de persones amb vincles de veïnatge professional o ciutadà amb el parc. La visió que exposo a continuació és la d'algú que professionalment s'ubica de ple al parc, sense que m'animi cap sentiment de superioritat per aquest simple fet.

El Museu de Ciències Naturals de Barcelona està present al parc amb dos edificis, el Museu Martorell i el Castell dels Tres Dragons, que contenen els departaments científics de geologia i zoologia. L'actual Museu es completa amb el Museu Blau, al Fòrum, i el Jardí Botànic modern i l'històric, a la muntanya de Montjuïc. Cinc peces, un sol discurs.

El Museu simbolitza el moment en què la fundació del Museu Martorell, l'any 1878, dona ús a l'esplanada que va cobrir l'antiga Ciutadella. Nous elements com l'Hivernacle i l'Umbracle van crear per al museu un entorn còmplice i coherent amb el conreu de les ciències naturals. La trajectòria en comú del Parc i el Museu sempre ha retut beneficis mutus, però ara hi ha nous reptes.

Al Parc es posa en relleu la idoneïtat de dinamitzar-lo per acollir la seva potent perifèria i evitar ser un cul-de-sac. El Museu malda per connectar-se amb la trama urbana propera i també amb el territori més enllà de la ciutat de Barcelona. És evident que el Parc és més determinant per al Museu que no pas a la inversa, raó per la qual convé explicar certs continguts del Museu que no haurien de passar despercebuts en una futura planificació del Parc.

Assumides les missions imperatives (patrimoni, recerca, divulgació i influència social), fixem-nos en les particularitats del Museu a la Ciutadella. Una de destacada és que en la història del Museu hi ha hagut una constant – i en ocasions brillant – participació de naturalistes en els afers museístics. Afortunadament no és l'única institució que ho pot dir.

Un segon tret està marcat per la recerca sobre el medi urbà. La ubicació a la Ciutadella proporciona grans avantatges de proximitat a les àrees d'estudi amb més o menys proporció d'elements naturals o antropològics: des dels grans jardins fins als estrets carrers de Ciutat Vella. La Ciutadella és objecte d'estudi i viver de formació naturalista. El Museu tampoc té l'exclusivitat en aquesta línia de recerca però l'exerceix amb molta convicció.

D'enorme significat és la repre-

FRANCESC URIBE

CIENTÍFIC DEL MUSEU DE CIÈNCIES NATURALS I EXDIRECTOR DEL MUSEU DE ZOOLOGIA

El Museu malda per connectar-se amb la trama urbana propera

sentació al Museu dels sistemes naturals de Catalunya i per extensió de la conca de la Mediterrània Occidental i més enllà. Catalunya suposa el 0,3% de la superfície territorial d'Europa, però la diversitat dels seus paisatges i ecosistemes conté una representació del 33% d'aquesta biodiversitat. A més, entre el Museu i l'Institut Botànic es

custodia el 75% de les col·leccions d'història natural del país. Una representativitat que creix enormement si s'hi inclou el conjunt dels museus i altres centres dedicats a les ciències naturals a Catalunya. Es prefiguren xarxes i esforços comuns, una comunitat de proveïdors, usuaris i consultors d'informació científica d'acord amb els nous models de comunicació social.

En un espai obert i comunicat com hauria de ser la Ciutadella, el Museu reforçarà el seu caràcter cívic si els ciutadans són usuaris dels

recursos científics del centre i també esdevenen part activa en la seva potenciació. A partir del binomi Museu-comunitat, estarem eixamplant circuits tradicionals, generant-ne de nous i, en definitiva, accelerant l'activitat d'aquests edificis a la Ciutadella i per extensió al mateix Parc.

Els edificis del Museu a la Ciutadella han de resoldre dèficits d'emmagatzematge de col·leccions científiques i condicionar els espais interiors i exteriors per absorbir un nou trànsit humà. Ara sembla impensable, però són l'escenari apropiat per exhibir laboratoris i experiments, i per impulsar serveis i infraestructures per a l'estudi de la diversitat natural, en particular sobre els elements de la natura menys coneguts i que per això reben menys atenció ciutadana.

Des de mitjans del segle XIX el capital científic del Museu és conseqüent amb el projecte de la Ciutadella com a parc científic que Jordi Carrió reivindica [ARA, 4 i 5/10/2016]. A la Ciutadella és on la dispersió del Museu troba una centralitat que encaixa en la intersecció dels eixos de geometria de Barcelona invocats per Itziar González [ARA, 29/10/2016], muntanya-mar i la línia de costa nord-sud. Valors de temps i espai compartits entre el Museu i la Ciutadella que es reforçaran quan aquesta quedi sense murs, com reclama Jaume Badia [ARA, 13/10/2016], i sigui permeable a les institucions de recerca que la coronen segons apunta Jordi Camí [ARA, 20/10/2016].

Mentrestant, el Museu espera que arribi l'hora de pensar a canviar-li el nom perquè deixi de ser el museu d'una ciutat, o el d'una província.

PERE TORDERA

CARTES I MISSATGES

El Gran Recapte

Divendres i dissabte passat es va fer el Gran Recapte del Banc dels Aliments. Jo hi vaig fer de voluntària. Necessiten moltes persones per fer rutllar una campanya d'aquesta envergadura. Molts hi participem perquè és una acció palpable i real, sabem que el que estem aportant –sigui amb un paquet d'arròs o amb el voluntariat– arribarà a les famílies sense recursos.

En una tarda i en aquell supermercat vaig veure dues realitats que impactaven. Des d'una senyora que va donar una compra per valor de 80 euros fins a una altra que, en parlar-li de la campanya, va dir-me que no podia aportar res i que, de fet, ella rebia menjar del Banc dels Aliments.

El Gran Recapte és una data important, però no soluciona la pobresa del nostre país. Hem de buscar mesures que facin desaparèixer la bretxa que separa aquestes dues dones que es troben en un mateix supermercat.

MARIA ESTEVE ALBERO
VILAFRANCA DEL PENEDÈS

L'eterna jornada laboral

El Govern ha posat en marxa una campanya informativa per a la reforma horària. L'objectiu és que l'any 2018 anem a dormir a les onze de la nit, com a màxim.

Sens dubte això suposa posar la primera pedra per adaptar els horaris laborals a una jornada no tan sols més semblant a l'europea, sinó també més saludable i que permeti conciliar millor la vida laboral amb la social i familiar.

Estic convençut que aquest canvi inculcarà una nova mentalitat a les empreses i propiciarà la jornada intensiva, que, definitivament, ens donarà més temps per gaudir del nostre espai d'oci.

SERGIO HUESO RODRÍGUEZ
VILADECANS

Per un país normal amb VO subtitulada

Encara estic xocat pel recent manifest de gent del món de la cultura a favor del doblatge en català amb arguments que no entenc.

Fa dècades que se'n parla, sense grans avenços. Es diu i es repeteix que l'objectiu és la versió original (VO) subtitulada i que cal educació, però ningú s'hi posa, adduint tot tipus d'excuses. Ni les experiències d'altres països, ni els interessos corporatius dels actors i la indústria del doblatge, ni les complicades anàlisis del manifest em serveixen. Tampoc la defensa de la llengua, per por de perdre posicions respecte al castellà. La llengua es defensa de moltes maneres, sobretot parlant-la bé als mitjans públics i en privat, sense barbarismes innecessaris.

Persones autoritzades han dit que exhibir el cinema en VO subtitulada és un signe de qualitat d'un país i, certament, ha de ser-ho del nou país que volem. Ja és hora de ser proactius en l'educació i promoció de la VO. No volem ser els primers ni els últims de la classe, simplement volem ser un país normal. Malgrat les dificultats, el lent però sostingut avenç de la VO a les sales comercials convida a l'optimisme.

RAFAEL MASIÀ MARTORELL
GIRONA

Per aquí no hi passo

¿Les nostres ciutats estan realment pensades per a tothom? Intenteu acompanyar una persona amb una minusvalidesa que l'obligui a anar amb una cadira de rodes.

Us adonareu que les voreres no estan del tot adaptades: moltes vegades cal donar una gran empenta perquè les rodes de la cadira pugin. També veureu que no hi ha tants aparcaments de minusvàlids com us penseu i que sovint els ocupen persones que pensen: "Per cinc minuts no passa res".

Si tant els ajuntaments com nosaltres féssim un esforç per comprendre aquestes petites coses fariem la vida molt més senzilla als que ho necessiten.

ANNA MORENO NAVARRO
MANRESA

Les cartes enviades pels lectors han de tenir un màxim de 1.000 caràcters. El diari es reserva el dret de resumir-les. Els seus autors hi han de fer constar nom i cognoms, adreça postal i electrònica, número de carnet d'identitat i un telèfon de contacte. Les cartes no es respondran.

Podeu expressar-vos al diari a través de la web www.ara.cat, i per les següents vies:

[@diariARA](https://www.facebook.com/diariARA) [facebook.com/diariARA](https://www.facebook.com/diariARA) [@cartes@ara.cat](mailto:cartes@ara.cat) Carrer Diputació, 119, 08015, Barcelona Fe d'errades: opinio@ara.cat

